

Mosolygó világitodalom

STRINDBERG, a nagy svéd író, tudvalevőleg több ízben nősült, de mindegyik házassága boldogtalan volt. Harmadik felesége, a még ma is élő ismert svéd színésznő: Harriet Bosse és a nagy író között egyszer egy társaságban a következő — azóta sokszor idézett — párbeszéd folyt le:

„Úgy gondolom, legjobb lesz, ha meg-egyezőnk, amint ez barátokhoz illik — elválunk egymástól és te visszamész a színpadra”, — mondta Strindberg csendesen, szokásos civódásuk végén.

Az asszony megdöbbenve nézett a belső izgalomtól remegő íróra és hékítő hangon megjegyezte: „De August! Azt akarod, hogy ismét színpadra lépjek? Hiszen amikor megkérted a kezemet, azt mondtad, rossz színésznő vagyok, nyugodtan otthagyhatom a színpadot!”

Strindberg csendesen elmosolyodott, majd hamisítatlan „strindbergi” nyugalommal csak ennyit mondott: „Kedves Harriet, a házasságunk az ellenkezőjéről győzött meg!”

★

MARK TWAIN fiatal korában sokat küzdött, sokat hányódott, de elveit, amelyekkel a szociális igazságért küzdött, soha nem adta fel. Az itt következő kedves történet is ezt példázza:

Mark Twain akkoriban egy Kentucky állambeli városka riportere lett. A főszerkesztő mindjárt meg is bízta az első feladattal: nézzen körül a városházán, ismerkedjék meg a városatyákkal, szimatoljon, puhatólózék...

Mark Twain siralmas tapasztalatokat szerzett a városházán: a városi képviselőtestület csalt, lopott, panamázott, sikasztott. Ebből gyönyörű cikk lesz — lelkesedett és megírta nagy dörgedelmét a városi képviselőtestület ellen.

Cikkét így fejezte be: „Kétséget kizárólag megállapítottam, hogy a képviselőtestület fele csirkefogó”. A cikk városzerte kínos feltűnést keltett. A főszerkesztő a haját tépte. — Szerencsétlen — hörögte — mit tett? Megvonják tőlünk a szubvenciót! Azonnal üljön le és írjon egy helyreigazító nyilatkozatot, vagy úgy kiröpítem, hogy a lába sem éri a földet.

Mark Twaint módfelett bántotta az igazságtalanság és a városka romlottsága, de állását meg kellett tartania: le-

ült hát és megírta helyreigazító cikkét. Megírta: belátja, hogy tévedett, elismeri hogy helytelenül tájékoztatták. „Bűnbánó” cikkét végül is a következő szavakkal fejezte be: „Mindezek alapján pedig kétségkívül megállapítható, hogy: a képviselőtestület fele nem csirkefogó.”

◆

IBSEN eredetileg patikus volt. Amikor jó ötlete támadt, vagy lelki szemei előtt már megelevenedett készülő színdarabjának egy-egy jelenete, rábízta a gyógyszerért járó segédjére, ő meg gondolataiba mélyedve járta az utcákat és ilyenkor se nem látott, se nem hallott.

Egy ilyen sétája alkalmával történt vele ez az azóta sokszor idézett „eset”.

Svéd egyetemisták, nyári vakációzók rótták a patinás norvég városka, Grimstad utcáit. Egyiküknek eszébe jutott; képeslapokat kellene hazaküldeni. De az üzletek már zárva voltak. Csak a főpostán szerezhettek képeslapot, bélyeget. Odaléptek a komorképű, morc férfiúhoz, s egyikük így szólt hozzá:

— Bocsánatot kérek, uram, ne haragudjék, hogy zavarom: Tudja ön, merre van a főposta?

Ibsen felocsúdott gondolataiból, egy pillanatig zavartan nézte az előtte álló fiatalokat, aztán így szólt:

— Tudom! — és azzal továbbment.

★

HEMINGWAY-hez, akinek kis könyve, „Az öreg halász és a tenger”, világsiker aratott, az egyik amerikai újság azzal a kérdéssel fordult, árulja el, miben rejlik tömör, szűkszavú stílusának titka.

Hemingway így válaszolt: „A titkom igen egyszerű: állva írok, mégpedig fél-lábon állva. Ezt a megerősítő helyzet arra késztet, hogy minél rövidebben fejezzem ki magam. Mikor aztán átolvassom az írást, öblös karosszékekbe ülök. Ez a kényelmes póz viszont lehetővé teszi, hogy még ebből is kihúzzak mindent, amit fölöslegesnek talállok.”

Gyűjtötte:

Kreutzer Sándor

KÖNYVKIADÓINK III. NEGYEDÉVI TERVEIBŐL

EURÓPA KÖNYVKIADÓ

MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ

Igen gazdag termést ígér az Európa. Az orosz klasszikus irodalomból kiadni készül Turgenyevtől a *Tavaszi vizek-et* (Olcsó Könyvtár), Lermontov válogatott verseit, Mamin-Szibirjaktól az *Arany-t*, ezenkívül bibliofil díszkiadásban, egy kisalakú sorozatban Korolenkótól a *Vak muzsikus-t*, Leszkov *Kisvárosi Lady Machbeth-jét* és Kuprintól a *Sulamit-ot*. Ugyanebben a sorozatban várható Stefan Zweig: *Rachel perbeszáll Istennel* című kisregénye. A szovjet irodalmat az Iif-Petrov: *Aranyborjú* c. regény képviseli. Az angolszász irodalomból megjelenik Browning: *Portugál szonettek* (az induló Janus könyvek kétnyelvű sorozatában), Thackeray: *Barry Lyndon*, Maugham: *Színház és Hughes: Örvény* c. könyve. A francia klasszikusok közül kiadásra kerül Daudet-től a *Levelek a malomból*, Musset-től a *Lorenzaccio* és a svájci francia Ramuztól az *Aline*. Az élő franciákat Cocteau: *Vásott kölykök*, Mauriac: *Viperafészek*, Maurois: *Szeptemberi rózsák* c. regénye, valamint a már húsz nyelvre lefordított *Jóreggelt, bűbánnat*, a huszonegy éves Françoise Sagan regénye képviseli. Megjelenik Goethe *Rókafi-ja* (Reinecke Fuchs) első teljes magyar fordítása, újabb kiadásban Móricz: *Mozart prágai utazása*, Fallada: *Mi lesz veled, emberke?*, Thomas Mann: *Lotte Weimarban* és Brecht: *Háromgarasos regény*. A *Schloss Gripsholm* c. regénnyel eddig nálunk kevésbé ismert német író mutatkozik be: Tucholsky, A Világirodalom Klasszikusai sorozatban a *Klasszikus német elbeszélők* két kötete jelenik meg. Mulik Radzs Anand: *Egy maharadzsa magánélete* c. könyve a második világháború utáni Indiáról szól, Moravia: *Római történetek* c. novellás kötete az új olasz irodalom képviselője, Franz Kafka *Az ítélet* c. regénye és Glazarova *Advent-je* a cseh próza híres alkotásai. A norvég Bojertől *Az utolsó viking* jelenik meg. Kiadásra kerül de Coester *Tyl Ulenspiegelje, Egy asszony öt férje* címen pedig eszkimó mesék gyűjteménye. A századforduló kiemelkedő francia színvonalú alkotásainak válogatása *A csodaszarvas*, Krleza tavaly megjelent *Glembay család-jának szereplőiről* szól *A Glembay uraság* c. színmű. Az Európa adja ki Weöres Sándor műfordításainak válogatását *A lélek idézése* címen.

Az érettebb ifjúság számára a kiadó néhány magyar és külföldi szerző szép regényét adja ki. Fekete István: *Tüskevár*, Vajda Endre: *A lázadó Batsányi*, Gál György Sándor: *Hazám, hazám, te mindenem*, Láng György: *A Tamás-templom karnagya*, Szántó György: *Nelli néni öröksége*, Félix Salten: *Bambi*, Gárdonyi Géza: *A láthatatlan ember*. A Magyar Költészet Gyöngyszemei sorozatban Balassi Bálint válogatott versei Nagy László válogatásában és előszavával, Babits válogatott versei Illyés Gyula gondozásában, A Világirodalom Gyöngyszemei sorozatban Jeszenyin válogatott versei jelennek meg. Folytatódik a magyar munkásmozgalom mártírjairól szóló életrajzi füzetek kiadása. Érdekes, dokumentumértékű írás Alcide Cervi: *Hét fiam volt* című beszámolója az olasz ellenállási mozgalom egy fejezetéről.

Az Ifjúsági Kiskönyvtár sorozatban Ransome: *Fecskék és fruskák*, Speyer: *Gimnazisták*, Babay: *Mi huszonketten*, Tetzner: *Hajótöröttek szigete*, Malot: *A tengerész fia* című kötetek;

A 10–14 éves gyermekek részére Webster: *Nyalkigláb apó*, Mándy Iván: *Csutak és a többiek*, Gombos Imre: *Éjjél vitéz*, Móra Ferenc történelmi tárgyú elbeszélései, Botond György: *Ha felszáll a köd...*, Romain Rolland: *Jean Christophe ifjúsága*, Révay József: *Aranygyűrű*, továbbá az ismeretterjesztés és hasznos szórakoztatás műfajában Grätzer József: *Sicc*, Bergmann: *Új Guinea földjén*, Vécsey Zoltán: *A titokzatos Déli-sark*, Wiesinger Márton: *Állatkerti séta*, Sárközy Györgyné: *Zsófi könyve* című művei jelennek meg.

A gyermekolvasók számára is változatos tartalmú és formájú könyveket készítenek elő. *Münchhausen báró kalandjai*, Paulini Béla: *Dugasz Matyi birodalma*, Andersen legszebb meséi, Balogh Béni: *Gyöngyhúrú citera*, Sebők Zsigmond: *Dörmögő Dömötör és az angol futballisták*, Rideg Sándor: *A szegényember és az ördög*, Kissál Éva: *Csip-csup*, Kassák Lajos: *Csillogók csillogjatek, virágok virágozzatok*.

A liliputi könyvek sorozatában *Pingvin könyv*, *Zsiráf könyv*, *Csacsi könyv*, *Mókus könyv* és *Kacsa könyv*. — Megjelenik továbbá:

Nádass József: *Csodakulcs*, Lengyel Balázs—Köpeczi-Boócz István: *Kicsi Elik vadász lesz*, Szepes Mária: *Pöttös Panni az óvodában*, Binét Ágnes—Györfly Anna: *Jelmezbuli*.